

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील पात्र विद्यार्थ्यांसाठी राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत लाभासाठी कृषि अभ्यासक्रमांच्या नामाभिधानामध्ये स्पष्टता आणणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण१५१६/प्र.क्र.२०९/७-अ,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : १४ जानेवारी, २०१९.

वाचा :

१. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. अजीयु १००५/प्र.क्र.२२५/७अ, दि.१५.०५.२००७
२. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. अजीयु १००८/प्र.क्र.७/७अ, दि.१.०३.२००८
३. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. अजीयु १००८/प्र.क्र.७/७अ, दि.२२.०९.२००८
४. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. अजीयु १००८/प्र.क्र.७/७अ, दि.२१.०८.२००८
५. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. अजीयु १००८/प्र.क्र.७/७अ, दि.२३.०२.२०११
६. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१२/प्र.क्र.१४/७अ, दि.१४.०३.२०१२
७. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१२/प्र.क्र.१६७/७अ, दि.३०.०७.२०१३
८. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१२/प्र.क्र.१६७/७अ, दि.१०.०७.२०१४
९. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१२/प्र.क्र.१६७/७अ, दि.३०.०६.२०१५
१०. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१२/प्र.क्र.१६७/७अ, दि.१६.०३.२०१७
११. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १५१६/प्र.क्र.२०९/७अ, दि.२०.०८.२०१८
१२. उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०१७/प्र.क्र.३३२/तांशि-४, दि. ७.१०.२०१७
१३. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १५१६/प्र.क्र.२०९/७अ, दि.८.०१.२०१९
१४. कृषि परिषद कार्यालयाचे पत्र जा.क्र. मकृप/शिक्षण-१/प्र.क्र.४३१७/२८२५/२०१८, दि. २१.१२.२०१८

प्रस्तावना :-

शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि विभाग, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्याखाली असणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या खाजगी कायम विना अनुदानित संस्थांमध्ये प्रवेश घेणारे सामाजिक मागास व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील विद्यार्थी केवळ निधीअभावी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांपासून वंचित राहू नये म्हणून, एक सामाजिक बांधिलकी व घटनात्मक उत्तरदायित्व म्हणून, राज्य शासनाने फी प्रतिपूर्ती करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शैक्षणिक वर्ष २००६-०७ पासून घेतलेला आहे. सदरहू शासन निर्णय शैक्षणिक वर्ष २००७-०८, २००८-०९, २००९-१०, २०१०-

११, २०११-१२, २०१२-१३, २०१३-१४, २०१४-१५, २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्याच्या प्रस्तावास मंत्रिमंडळ दि. १७.३.२०१६ च्या मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये सुधारणांसह मान्यता देण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि. ३१.३.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयाच्या धर्तीवर सदरहू योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुधारीत अटी व शर्तीनुसार सुरु ठेवण्याचा निर्णय संदर्भ क्र. १० व ११ अन्वये घेण्यात आलेला आहे.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि. ७.१०.२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये प्रचलित राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील पात्र विद्यार्थ्यांकरीता ज्या अभ्यासक्रमांना प्रचलित योजनेंतर्गत लाभ देण्यात येत नाही, अशा अभ्यासक्रमांचाही नव्याने प्रचलित योजनेत समावेश करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. तसेच कृषि विद्यापीठामधील कृषि व संलग्न अभ्यासक्रमाच्या नामाभिधानामध्ये बदल झालेल्या असल्याने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि. ७.१०.२०१७ च्या शासन निर्णयाच्या धर्तीवर कृषि अभ्यासक्रमांच्या बदललेल्या नामाभिधानाप्रमाणे स्पष्टता आणण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

या विभागाचा संदर्भाधिन क्र. १३ येथील समक्रमांकाचा दि. ८.१.२०१९ रोजीचा शासन निर्णय रद्द करण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त विषयावरील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक (११) येथील दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०१७ च्या शासन निर्णयामधील योजना राज्यातील कृषि विद्यापीठे व त्या अधिनस्त महाविद्यालयांतील पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांना योग्य त्या फेरफारासह जशाच्या तशा लागू करण्यात येत आहेत.

३. प्रचलित योजनेंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना लाभ देण्यासाठी कृषि अभ्यासक्रमांची यादी परिशिष्ट "अ" येथे देण्यात आली आहे. पाचव्या अधिष्ठाता समितीच्या शिफारशीनुसार कृषि अभ्यासक्रमांच्या नामाभिधानामध्ये बदल झालेला असल्यामुळे या बदललेल्या नामाभिधानाप्रमाणे सदर यादमध्ये कृषि अभ्यासक्रमांची नावे समाविष्ट करण्यात आलेली आहेत.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०११५११५३३६०१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रताप व्य. गिते)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति:

१) मा .राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२

- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३) मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ४) मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ५) मा. मुख्य सचिव, यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- ६) अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- ८) प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) प्रधान सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- १०) प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय मुंबई
- ११) प्रधान सचिव (पदुम) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय मुंबई
- १२) सचिव, सामाजिक न्याय विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- १३) सचिव, आदिवासी विकास विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- १४) आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५) महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, १३२/ब, भांबुर्डा, भोसलेनगर, पुणे-४११ ००७.
- १६) कुलगुरु/कुलसचिव/नियंत्रक, डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली.
- १७) कुलगुरु/कुलसचिव/नियंत्रक, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी.
- १८) कुलगुरु/कुलसचिव/नियंत्रक, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला.
- १९) कुलगुरु/कुलसचिव/नियंत्रक, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.
- २०) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखापरिक्षा /लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
- २१) कृषि व पदुम विभाग (का.६अ, ८अ, म्हापसू)
- २२) निवडनस्ती.

परिशिष्ट- अ

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-१५१६/प्र.क्र.२०९/७-अे सोबतचे परिशिष्ट

List Of Agriculture Courses Offered By State Agriculture Universities In Maharashtra

Sr.No	Course Name	Duration (Year)	Whether course is Professional ? Yes/ No	Level of Course	Discipline	Concerned Department	Concerned Directorate
1	Diploma in Agriculture Technology/ Agriculture Polytechnic	3	No	Diploma	Agriculture	Agriculture	MCAER
2	Krishi Tantra Padvika	2	No	Diploma	Agriculture	Agriculture	MCAER
3	Krishi Vidnyan Padvika/ Diploma in Agricultural Science	2	No	Diploma	Agriculture	Agriculture	MCAER
4	Bachelor of Science (Agriculture) / Bachelor of Science (Honours) (Agriculture)	4	Yes	UG	Agriculture	Agriculture	MCAER
5	Bachelor of Science (Horticulture) / Bachelor of Science (Honours) (Horticulture)	4	Yes	UG	Horticulture	Agriculture	MCAER
6	Bachelor of Science (Forestry) /Bachelor of Science (Honours) (Forestry)	4	Yes	UG	Forestry	Agriculture	MCAER
7	Bachelor of Science (Home Science) / Bachelor of Science (Honours) (Community Science)	4	Yes	UG	Home Science/ Community Science)	Agriculture	MCAER
8	Bachelor of Business Administration (Agriculture)/ Bachelor of Science (Honours) (Agri Business Management)	4	No	UG	Agriculture	Agriculture	MCAER

Sr.No	Course Name	Duration (Year)	Whether course is Professional ? Yes/ No	Level of Course	Discipline	Concerned Department	Concerned Directorate
9	Bachelor of Technology (Food Technology)	4	Yes	UG	Food Technology	Agriculture	MCAER
10	Bachelor of Science (Agriculture Biotechnology) / Bachelor of Technology (Biotechnology)	4	Yes	UG	Agriculture Biotechnology	Agriculture	MCAER
11	Bachelor of Technology (Agricultural Engineering)	4	Yes	UG	Agricultural Engineering	Agriculture	MCAER
12	Master of Science (Agriculture)	2	No	PG	Agriculture	Agriculture	MCAER
13	Master of Science (Forestry)	2	No	PG	Forestry	Agriculture	MCAER
14	Master of Science (Horticulture)	2	No	PG	Horticulture	Agriculture	MCAER
15	Master of Science (Post Harvest Management)	2	No	PG	Post Harvest Management	Agriculture	MCAER
16	Master of Science (Agricultural Biotechnology)	2	No	PG	Agricultural Biotechnology	Agriculture	MCAER
17	Master of Technology (Agricultural Engineering) -	2	No	PG	Agricultural Engineering	Agriculture	MCAER
18	Master of Business Administration (Agriculture)	2	No	PG	Agriculture	Agriculture	MCAER